

REFERAT Natur- Klima- og Bæredygtighedsudvalget 2026-2029 d. 15-04-2026

Møtedato Onsdag d. 15. april 2026 kl. 09:00

Møtested Faaborg Genbrugsstation

Deltakere Mads Holdgaard, Ole Folmer Greve, Morten Schjøtt, Rasmus Viereck, Lars Nielsen, Søren Kristensen, Jack Odgaard

Innholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Introduktion til spildevandsområdet i Faaborg-Midtfyn Kommune.....	4
Introduktion til affald (myndighedsopgaver).....	6
Igangsætning af forundersøgelse af vandløbsrestaurering af Odense Å gennem Brobyværk.....	8
Anlægsbevilling til forundersøgelser af kvælstofomsættende vådområder 2026-2027.....	11
Tilgang for implementering af projekter i omlægningsplanerne, Grøn Trepert.....	13
Status på Grøn Trepert.....	16
Samspil mellem Politik og Administration.....	17
Udvalgets årsplaner - til opdatering.....	18
Gensidig orientering.....	19
Orientering fra formanden.....	20
Lukket.....	21
Godkendelse af protokol.....	22

Sak 35: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-14-25

Beslutning

Godkendt herunder tillægsdagsorden.

Vedlegg

Tidsplan NKBU - april

Sak 36: Introduktion til spildevandsområdet i Faaborg-Midtfyn Kommune

06.00.00-G01-2-26

Resumé

Formålet med dette dagsordenspunkt er at give en orientering om kommunens myndighedsopgaver på spildevandsområdet samt at give et indblik i kommende større indsatser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Myndighedsopgaverne på spildevandsområdet har til hensigt at sikre, at spildevandet håndteres korrekt og effektivt. Dvs. at overflade- og spildevand håndteres lokalt, ledes til recipient (vandløb, søer eller havet) eller ledes via forsyningsselskabets ledninger til rensning på rensesanlæg med henblik på senere udledning til recipient. Reglerne herfor er fastsat bl.a. i miljøbeskyttelsesloven, diverse bekendtgørelser, herunder spildevandsbekendtgørelsen, samt kommunens spildevandsplan.

Forvaltningens myndighedsopgaver i det daglige spænder bredt både ift. opgaver og interesser. Forvaltningen modtager henvendelser fra borgere, ejendomsmæglere, virksomheder og forsyningsselskabet, men også fra øvrige dele fra forvaltningen. Henvendelserne kan være forespørgsler om gældende regler og kloakforhold for bestemte ejendomme. Men også være interne høringer ift. potentielle udviklingsprojekter og kommende lokalplaner, som skal sikre nødvendig viden og opmærksomhedspunkter i forhold til spildevand- og vandhåndtering.

Forvaltningen udsteder nedsvivnings- og udledningstilladelser. F.eks. når tag- og overfladevand ønskes håndteret med en faskine eller ved udledning til recipient. Der udstedes også tilslutningstilladelser til virksomheder. Tilslutningstilladelsen er et værktøj for kontrol af virksomhedens udledninger vedr. processpildevand og regnvand. Ved en tilladelse skal kommunen også vurdere om det kan indeholdes i renskapaciteten ved det pågældende rensesanlæg.

Forvaltningen har også til opgave at holde øje med, at spildevandet håndteres hensigtsmæssigt i det åbne land. Dvs. i områder, der ikke er offentlig kloakeret, men borgere har deres egen renseløsning. Forvaltningen kontrollerer, at over 600 minirensesanlæg i det åbne land overholder fastlagte kvalitetskriterier. Dvs. der modtages over 600 analyseresultater årligt, som skal gennemgås og evt. følges op på med påbud om forbedret renseløsning. En anden spildevandshåndtering i det åbne land er tømningsordninger, som forsyningsselskabet står for. Der kan dog være myndighedsopgaver som følge af det. F.eks. sikre adgangsforhold, dispensere for tømninger ved mindre spildevand mm.

Forvaltningen har ift. forsyningsselskabet til opgave at sikre, at f.eks. kommende seperatkloakeringer fremgår af spildevandsplanen samt årligt kontrollere, at forsyningsselskabet overholder den fastsatte økonomiske ramme og indstille over kommunalbestyrelsen, at taksterne på spildevandsområdet godkendes.

Ud over den faste daglige drift på myndighedsområdet skal forvaltningen i nærmeste fremtid håndtere følgende større opgaver:

Håndtering af terrænnært grundvand

Stigende grundvandsstand er udfordring i Danmark, da den kan medføre problemer for bygninger og infrastruktur. Efter nye regler på området skal kommunerne i spildevandsplanen fastlægge områder, hvor der skal håndteres terrænnært grundvand. Kommunen skal udpege områderne, hvorefter forsyningen skal udføre samfundsøkonomiske beregninger. Resultatet af de samfundsøkonomiske beregninger og dermed de udpegede områder, skal være skrevet ind i spildevandsplanen senest den 1. juli 2029. Ud over udpegninger samt opdatering af spildevandsplanen skal forvaltningen meddele nødvendige tilladelser.

Revision af spildevandsplanen

Spildevandsplanen beskriver rammerne for, hvordan Faaborg-Midtfyn Kommune og FFV Spildevand A/S skal håndtere spildevand. Kommunalbestyrelsen har den 14. januar 2026 godkendt et forslag til forlængelse af spildevandsplanen sendes i høring frem til 12. marts 2026. Efter høringsfasen skal kommunalbestyrelsen endeligt godkende forlængelsen frem til udgangen af 2027. Inden udarbejdelse af planen skal foreliggende datagrundlag kvalificeres. Opdatering af

datagrundlaget samt revisionen af planen er en større opgave.

Målopfyldelse som følge af vandområdeplaner 2021-2027 samt genbesøg

I vandområdeplanerne for 2021-2027 er der udpeget tre områder i kommunen, hvor der skal ske en forbedret spildevandsrensning i det åbne land. Der skal i 2026 sendes påbud til de berørte ejendomme om forbedret rensning. Som følge af genbesøget for vandområdeplanen skal der derudover i otte udpegede områder ske kildeopsporing for miljøfremmede stoffer.

Lovliggørelse af udledninger

Miljøministeriet har konstateret, at der i mange kommuner mangler de nødvendige tilladelser for udledninger til recipient. Det kan både skyldes kommunalreformen eller, at der tidligere evt. har været mere lempelig praksis. Forvaltningen vurderer, at der i Faaborg-Midtfyn Kommune udestår ca. er 350 udledningstilladelser. Der foreligger derfor et større arbejde i et forsøg på at finde eksisterende tilladelser fra amternes tid samt udarbejdelse af nye.

Forvaltningens ressourcer

Myndighedsteamet på spildevandsområdet består af 3 medarbejdere. Disse håndterer dog også andre faglige ansvarsområder. Samlet set er der på spildevandsområdet 1,75 årsværk.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sak 37: Introduktion til affald (myndighedsopgaver)

07.00.00-G01-1-26

Resumé

Introduktion til og orientering om myndighedsopgaver på affaldsområdet i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Myndighedsopgaverne på affaldsområdet tager udgangspunkt i miljøbeskyttelsesloven samt en række bekendtgørelser. Reglerne har sit afsæt i EU-lovgivning samt politiske aftaler. Det kan f.eks. være den politiske aftale "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" fra 2020.

Formålet med regler om affaldshåndtering er bl.a.:

- at forebygge og bekæmpe forurening
- uhygiejniske forhold for miljø og mennesker
- begrænse ressourceanvendelsen ved at fremme genanvendelse af affald og
- strømlinjet indsamlingsordningerne

Reglerne giver på mange områder kommunerne et ansvar, der til dagligt giver sig til udtryk i de mange myndighedsopgaver forvaltningen varetager samt i det samarbejde forvaltningen har med FFV Renovation A/S. De væsentligste myndighedsopgaver beskrives i det følgende.

Affaldsplan, affaldsregulativer samt takster

Kommunen skal have en affaldsplan for en 12-årig periode, som skal revideres mindst hvert 6. år. Affaldsplanen skal beskrive status for affaldsområdet i kommunen, redgøre for kommunens overordnede målsætninger på affaldsområdet samt en evaluering af tidligere tiltag.

Det er kommunens ansvar at etablere anvisnings- og indsamlingsordninger for en række affaldstyper og fraktioner. Hvilke anvisnings- og indsamlingsordninger der findes fremgår af de af kommunen udarbejdede affaldsregulativer. F.eks. i regulativet for husholdningsaffald og regulativet for erhvervsaffald. Et affaldsregulativ indeholder regler, der bestemmer, hvordan affald skal sorteres, opbevares, transporteres og bortskaffes og er rettet mod borgerne og virksomhederne.

Det er kommunen, der er ansvarlig for håndteringen af affald, som praksis foretages af en fælleskommunal aktør. I Faaborg-Midtfyn Kommune er det FFV Renovation A/S.

Forvaltningen skal til dagligt understøtte, at borgerne anvender anvisnings- og indsamlingsordningerne. Det kan gøres bl.a. med vejledning.

Forvaltningen sikrer også, at taksterne for renovation på husholdnings- og erhvervsområdet godkendes årligt af kommunalbestyrelsen.

Bygningsaffald

Borgere og virksomheder, der vil i gang med renoverings-, nedrivnings- eller vedligeholdelsesarbejde (1 ton affald eller mere), skal 2 uger inden start anmelde det. Forvaltningen skal inden for 2 uger gennemgå disse anmeldelser og tjekke, om det anmeldte er blevet miljøscreenet og herefter anvise, hvor bygningsaffaldet skal afleveres. Herved sikres, at bygningsaffald med miljøfarlige stoffer ikke bliver blandet sammen med andet affald, der kan genanvendes eller nyttiggøres, samt at miljøfarligt affald bortskaffes korrekt og dermed ikke forurener mennesker og miljøet.

Farligt affald og deponering

Farligt affald samt deponeringsegnet affald fra Faaborg-Midtfyn Kommune håndteres af henholdsvis MOTAS I/S samt Klintholm I/S, som begge er fælleskommunale selskaber. Forvaltningen bistår ved behov kommunens bestyrelsesmedlemmer med informationer, deltager i møder sammen med FFV Renovation A/S samt sikrer, at nødvendige politiske beslutninger samt takster bliver godkendt politisk.

Affaldsøer i Faaborg-Midtfyn Kommune

Det er politisk besluttet, at Faaborg midtby samt sommerhusområderne skal have fælles affaldsløsninger, dvs. affaldsøer. Årsagen for fælles affaldsløsninger i midtbyen skyldes bl.a., at borgerne i de smalle stræder og baggårde ikke kan have plads til spande til 10 fraktioner. Det arbejde gennemføres i tæt samarbejde med FFV Renovation A/S.

Affaldstilsyn

Forvaltningen gennemfører affaldstilsyn, herunder styrket affaldstilsyn, hos virksomheder og landbrugsbedrifter. Formålet er at sikre bedre sortering, højere genanvendelse af affald og hermed mindske det affald der sendes til forbrænding.

Økonomi

Orienteringen om myndighedsopgaver på affaldsområdet har ingen særskilt konsekvens.

Beslutning

Taget til efterretning.

Vedlegg

Introduktion til myndighedsområdet på affaldsområdet

Sak 38: Igangsætning af forundersøgelse af vandløbsrestaurering af Odense Å gennem Brobyværk

06.02.10-P20-1-26

Resumé

Odense Å er Fyns største vandløb, og der er nu kun 3 store vandløbsspærringer tilbage. Den ene ligger i Faaborg-Midtfyn Kommune i Brobyværk og fremgår af Vandområdeplanerne. Der er potentiale for et byudviklingsprojekt, hvor Odense Å med hovedløb, omløbsstryg og sideløb, genoprettes til en ådal gennem byen. Udvalget skal tage stilling om kommunen skal igangsætte forundersøgelse, og besluttet rammen for forundersøgelsen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget godkender:

1. At igangsætte forundersøgelse af vandløbsrestaurering af Odense Å gennem Brobyværk.
2. Forundersøgelsen fokuserer på vandløbet, og opfylder alene kravene til vandløbets økologi jævnføre statens ordning for vandløbsrestaurering. Forundersøgelsen udarbejdes med en interessentinddragelse som fokuserer på de berørte ejere, og projektforslaget vil tage afsæt i at staten finansierer anlægsudgifterne.

ELLER

3. Forundersøgelsen tager afsæt i byen, og kombinerer mål for vandløbet med ejernes og borgernes ønsker til, hvordan Odense Å med tilstødende arealer kan løbe gennem byen. Projektforslaget vil sidenhen skulle realiseres ved at kombinere økonomi fra staten, og øvrig finansiering fra enten fonde og/eller som egenfinansiering fra kommunen.

Sagsfremstilling

Odense Å løber gennem Brobyværk med et hovedløb, omløbsstryg og sideløb mellem kroen og vandmøllen. Vandløbet er udpeget til vandløbsrestaurering jævnfør Vandområdeplanerne, og i første omgang skal der udarbejdes en forundersøgelse. Efter endt forundersøgelse overgår projektet eventuelt til realisering. Vandløbsstrækningen præsenteres i kortbilag.

Der er umiddelbart 2 tilgange til rammesætning for forundersøgelsen:

- Det ene er, at koncentrere sig om vandløbet, og alene opfylde kravene til vandløbets økologi jævnføre statens ordning for vandløbsrestaurering. Forundersøgelsen udarbejdes med en interessentinddragelse som fokuserer på de berørte ejere, og projektforslaget vil tage afsæt i at staten finansierer anlægsudgifterne.
- Den anden mulighed er at tage afsæt i byen kombineret med mål for vandløbet med ejernes og borgernes ønsker til hvordan Odense Å med tilstødende arealer kan løbe gennem byen. Projektforslaget vil sidenhen skulle realiseres ved at kombinere økonomi fra staten til vandløbsrestaurering, og øvrig finansiering fra enten fonde og/eller som egenfinansiering fra kommunen til restaurering af selv ådalen.

I vedlagte bilag præsenteres formålet med forundersøgelsen jævnføre statens ordning for vandløbsrestaurering. Kortbilag er ligeledes vedlagt.

Potentiale:

Odense Å er er Fyns længste vandløb. Der er potentiale for et byudviklingsprojekt, hvor Odense Å med hovedløb, omløbsstryg og sideløb, omdannes til en ådal gennem byen.

Odense Å er både vigtig for afvandingen af store dele af Fyn, og er et beskyttet Natura2000-område og dertil er der også store lystfisker-interesser. Derfor indgår Odense Å også som en vigtig del af Havørred Fyn. Hvis denne spærring i Odense Å fjernes, så vurderes det:

- at fisk som havørreden får bedre adgang til mere end 100km vandløb, herunder Sallinge Å og Hågerup Å og andre tilløb
- fisk, smådyr og planter vil kunne bevæge sig frit i Odense Å

- at vandløbet vil opnå ”God Økologisk tilstand” som er målet i vandområdeplanen, og samtidig vil det bidrage til målet om ”Gunstig bevaringsstatus” som er målet i Natura2000 planen for Odense Å
- at afvandingen til Odense Å på 3-4 km før Brobyværk vil forbedres. Derudover vil der ikke være afvandingsmæssige konsekvenser for landbruget.

I bilag præsenteres potentialer og bindinger for et vandløbsrestaureringsprojekt gennem Brobyværk.

Udfordringerne i Odense Å

I 2021 skabte Odense Kommune passage ved papirfabrikken i Dalum, men der er fortsat tre steder i Odense Å, hvor staten har registreret spærringer i vandløbet: Munkemose, Ejby og Brobyværk Mølle.

Alle tre steder er der lavet et omløb og en kant, hvor vand fra hovedløbet kan løbe ud over, men fælles for alle tre steder er, at indløbet til omløbet kun er tildelt en mindre del af åens bredde, så udtrækkende smolt havner ofte i hovedløbet, der bliver en blindgyde for dem. Når vandet stemmes op medfører det ofte en opstuvningszone opstrøms, og ved Brobyværk er den meget lang og dermed dyb og langsomflydende vand i forhold til de naturlige forhold på strækningen.

Baggrund:

Tilbage i 2020 tog kommunen del i Vandrådsarbejdet. På samme måde som kommunen er part i De fire Grønne Treparter, så er kommunen også part i de 4 tilsvarende Vandråd for de fynske kystvandområder.

Tilbage i 2020 indstillede Vandrådet for Odense Fjord til kommunalbestyrelsen beslutning om, at prioritere spærringen i Odense Å ved Brobyværk i tredje planperiode af vandområdeplanerne (2021-2027). I kommunalbestyrelsens samlede høringssvar til Miljøministeriet blev der tilføjet selvstændige bemærkninger til Brobyværkspærringen, hvilket fremgår af sag forelagt kommunalbestyrelsen nr. 328 den 10. november 2020, og som ligeledes er vedlagt som bilag til denne sag. Det fremgår af høringssvaret at:

"Ønsker staten at følge vandrådets indstilling om prioritering af spærring i Odense Å ved Brobyværk (ODE-998) som indsats, ønsker kommunen at de forskellige værdier, interesser og hensyn, der er i og omkring opstemningen afdækkes som det første, således, at det vil indgå i statens vurdering af et eventuelt anlægsprojekt i forhold til udformning, effekter og realiserbarhed."

Finansiering fra staten:

For de vandløbsstrækninger som i vandområdeplanerne er udpeget til vandløbsrestaurering er det muligt i første omgang at søge om tilsagn til forundersøgelse ved staten. Tilsagnsbeløbet beror på en referenceøkonomi for den enkelte vandløbsstrækning. Statens tilsagn finansierer de udgifter, som er forbundet med de forundersøgelseraktiviteter, der er nødvendige for, at vurdere de tiltag som skal til for at forbedre de fysiske forhold i vandløbene.

Forundersøgelsen til vandløbsrestaurering finansieres af staten, og der er således ingen egenfinansiering for kommunen, i det statens tilskud udgør 100% af de estimerede omkostninger.

På samme måde finansierer staten anlægsudgifter som er nødvendige for at opnå god økologisk tilstand, vel at bemærke hvis udgifterne kan holdes inden for referenceøkonomien. Det vil sige staten betaler for de anlægsudgifter der er nødvendige for vandløbet.

Hvis kommunen ønsker samtidige anlægstiltag til genopretning af selv ådal som byudviklingsprojekt, vil det ligge uden for statens tilsagn og der skal findes separat finansiering til indsatserne. Det kan være enten ekstern finansiering eller intern finansiering.

Økonomi

Forundersøgelsen finansieres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) og de tilskudsberettigede omkostninger udgør tilsammen. Der er således ingen egenfinansiering for kommunen, idet statens tilskud udgør 100% af de estimerede omkostninger.

Erfaringer fra statsligt finansierede projekter viser dog, at der i enkelte projekter kan opstå uforudsete omkostninger på op til 10%, der ikke dækkes af statens tilsagn.

Såfremt der skal genoprettes ådal gennem Brobyværk skal der findes tilstrækkelig økonomi til dette gennem fondsfinansiering og/eller kommunalt tilskud.

Beslutning

Udvalget ønsker et indledende borgermøde forud for beslutning om forundersøgelse. Rammen for borgermødet er de beskrevne scenarier.

Vedlegg

Kortbilag

Forundersøgelsens formål jf statens ordninger

Potentialer og bindinger for et projekt gennem Brobyværk

Kommunalbestyrelsens hørings svar af 10. november 2020 til Miljøministeriet vedr. ODE-998

Sak 39: Anlægsbevilling til forundersøgelser af kvælstofomsættende vådområder 2026-2027.

01.00.00-P15-1-24

Resumé

Der søges om godkendelse af anlægsbevilling til forundersøgelse af 10 kvælstofomsættende vådområder som en del af implementeringen af Omlægningsplanen for Odense Fjord og Lillebælt Syd i regi af Grøn Trepert.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget og Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget anbefaler kommunalbestyrelsen:

1. At der godkendes en anlægsbevilling på 2.430.190 kr. i udgift og 2.430.190 kr. i indtægt til forundersøgelse af 10 vådområder fordelt på 3 tilsagn fra staten
2. At rådighedsbeløbet frigives til Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget.
3. At der sker en mellemfinansiering fra kassen jf. tabel 1.

Sagsfremstilling

Faaborg-Midtfyn Kommune har modtaget 3 tilsagn om midler til at undersøge mulighederne for at etablere kvælstofomsættende vådområder. Baggrunden for at der skal etableres vådområder fremgår af Aftale om et Grønt Danmark (Den Grønne Trepert). Aftalen beskriver, at der skal etableres kvælstofomsættende vådområder for at begrænse udledningen af kvælstof til sårbare kystvande. Arealerne er udpeget som potentielle kvælstofvådområder i Omlægningsplanerne, som kommunalbestyrelsen principvedtog d. 10. december 2025 (Kommunalbestyrelsesmøde nr. 274, 275, 276 og 277 2025).

Staten har meddelt tilsagn til, at der udarbejdes tekniske- og ejendomsmæssige forundersøgelser.

Den tekniske del af forundersøgelsen belyser mulighederne for at etablere vådområderne – herunder beregne kvælstofomsætning og design af projektforslag. Den ejendomsmæssige forundersøgelse belyser lodsejernes holdning til projektet og deres ønske til kompensation. Der er løbende kontakt til lodsejerne i forbindelse med forundersøgelsen for at sikre en god dialog om projektet samt at bringe lodsejernes viden om drænforhold og driftshistorik i spil.

Når forundersøgelsen er udarbejdet, tages der stilling til om det er muligt at etablere vådområdet.

Forundersøgelserne forventes afsluttet i løbet af 2027.

For hvert tilsagn fra staten er der vedlagt et kortbilag og beskrivelse af undersøgelsesområdets størrelse, antal lodsejere og forventet kvælstofomsætning.

Økonomi

Forundersøgelsen finansieres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) og de tilskudsberettigede omkostninger udgør tilsammen 2.430.190 kr. Der er således ingen egenfinansiering for kommunen, idet statens tilskud udgør 100 % af de estimerede omkostninger.

Erfaringer fra statsligt finansierede projekter viser dog, at der i enkelte forundersøgelser kan opstå uforudsete omkostninger på op til 3 %, der ikke dækkes af statens tilsagn.

Udgifterne afholdes i 2026. Finansiering hjemtages i 2027. Det betyder, at der sker en mellemfinansiering af kassen, hvor der trækkes 2,430 mio. kr. i 2026 fra kassen. Tilsvarende lægges der 2,430 mio. kr. i kassen i 2027.

Tabel 1: Indtægts- og udgiftsbevilling til forundersøgelse af 10 vådområder via mellemfinansiering fra kassen.

Økonomi

Udvalg	Bevilling (nr & navn)	2026*	2027*	Varigt

(Ja/Nej)

Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget	Grøn Trepert vådområde forundersøgelser 2026-2027 (2) (udgift)	2.430	0	Nej
Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget	Grøn Trepert vådområde forundersøgelser 2026-2027 (2) (indtægt)	0	-2.430	Nej
	Kassen	-2.430	2.430	Nej
Total		0	0	Nej

**i 1000. kr.*

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-3 anbefales overfor Økonomi- Erhvervs- og Turismeudvalget og kommunalbestyrelsen.

Vedlegg

Vådområde langs Skelbækken

Mindre vådområder Horne land (nord)

Mindre vådområder ved Sandholt

Sak 40: Tilgang for implementering af projekter i omlægningsplanerne, Grøn Trepert

01.00.00-P15-1-24

Resumé

Kommunen er en central aktør i indfrielsen af målene i Grøn Trepert, og parterne i de lokale grønne treparter skal arbejde for en hurtig implementering. Kommunen er i dialog med De Grønne Treparter, landbrugets organisationer og lodsejerne om fremdriften for implementering. Udvalget skal godkende, hvordan projekterne prioriteres i implementering af omlægningsplanerne for vådområde- og lavbundsprojekter

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget godkender, at implementeringen af omlægningsplanerne for vådområde- og lavbundsprojekter sker med prioritering af projekter, hvor lodsejere på eget initiativ har tilkendegivet interesse, og dernæst projekter med lavest kompleksitet og med en geografisk fordeling baseret på, hvor kommunens kvælstofandel er størst.

Sagsfremstilling

På baggrund af drøftelser i Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 18. marts 2026 pkt. 30 fremlægges her en sag om, hvordan kommunen kan implementere omlægningsplanerne. I drøftelserne lagde udvalget vægt på, at forvaltningen har en god dialog med lodsejerne og arbejder for en effektiv implementering.

Status for projekter

Faaborg-Midtfyn Kommune er part i 4 Grønne Treparter og i alt 7 kystvandoplande. Oplandene har forskellige størrelser og krydser kommunegrænser.

I kommunen er der med omlægningsplanerne fra december 2025 udpeget 122 vådområder og 38 lavbundsprojekter, som skal bidrage til mål for kvælstofreduktion og CO₂-reduktion inden udgangen af 2030. Det betyder, at der skal igangsættes ca. 30 projekter om året for at kommunen løfter andelen hvad angår vådområder og lavbundsprojekter.

Forvaltningen har pt. modtaget tilsagn fra staten på samtlige ansøgninger om forundersøgelser, og deraf undersøges i 2026-2027 ialt 33 områder. Og dertil har forvaltningen søgt om tilsagn til realisering af et stort lavbundsprojekt. Disse første projekter er valgt for at prioritere, at der arbejdes med projekter i alle fire kystvandoplande i kommunen. Sideløbende med at kommunen igangsætter disse forundersøgelser, skal kommunen søge om tilsagn til de næste projektområder.

Regulering rettet mod jordbrugerne

Medio 2026 sker der en opgørelse af fremdriften i arealomlægningen, samt opdatering af kvælstofindsatsbehovet med henblik på at kunne fastlægge niveau for markreguleringen for 2027. Det der kaldes "Ny kvælstofregulering".

Fra 2028 indføres en klimaafgift på kulstofrige lavbundsjord (40 kr./ton CO₂e, 2022-priser). Det der kaldes "CO₂-afgift".

Tilgang til implementeringen af projekter i omlægningsplanerne

Der skal gennemføres et betydeligt antal projekter i Faaborg-Midtfyn Kommune, og det må forventes, at der opstår flaskehalse på tværs af både kommune, stat, rådgiverbranche og entreprenører, hvilket kan påvirke fremdriften i implementeringen. Projekterne forudsætter lodsejernes deltagelse, og da deltagelse i de kollektive virkemidler er frivillig, er lodsejernes opbakning en afgørende forudsætning for realisering.

For at sikre en effektiv anvendelse af ressourcer på tværs af aktørerne er fremdriften derfor afhængig af, at lodsejere aktivt deltager i både forundersøgelser og efterfølgende realisering af projekterne.

Kommunens "kvælstofandel" er forskellig i de forskellige oplande. Nedenfor oplistes oplandene efter, hvor stor en kvælstofandel kommunen har:

- Faaborg Fjord - Dette opland ligger alene i Faaborg-Midtfyn Kommune, og kommunen har igangsat forundersøgelse af alle kvælstofprojekter.
- Helnæs Bugt
- Odense Fjord
- Holckenhavn Fjord
- Sydfynske øhav
- Langelandsund - her er dog ikke et kvælstof indsatskrav
- Lillebælt Syd - her er dog ikke et kvælstof indsatskrav

Kulstofrige lavbundslande og CO2 reduktionen er ikke koblet op på oplandene. For overblikkets skyld listes de oplande op, hvori der er udpeget lavbundsprojekter:

- Faaborg Fjord
- Helnæs Bugt
- Odense Fjord
- Sydfynske øhav
- Langelandsund

På baggrund af drøftelserne i udvalget præsenteres her en prioritering af, hvordan kommunen kan arbejde hen mod indfrielse af omlægningsplanerne for så vidt angår vådområde- og lavbundsprojekter:

1. Projekter, i omlægningsplanen, hvor lodsejere på eget initiativ tilkendegiver, at de ønsker et projekt, prioriteres først
2. Dernæst tilvælges projekter med mindst kompleksitet og med udgangspunkt i oplande fordelt efter, hvor kommunens kvælstofandel er størst.

Dvs. først gennemføres de mest simple projekter i de respektive oplande, dernæst projekter med mere kompleksitet i de respektive oplande osv.

Er der synergi til vandplansprojekter, vandløbsvedligeholdelse mm, så indarbejdes det i projektet, når de er tilvalgt. Synergi til øvrige kommunale forpligtigelser er ikke i sig selv et tilvalgs-kriterie.

Naturstyrelsen gennemfører også projekter og har henvendt sig til kommunen for en dialog om, hvilke projekter de kan implementere. Naturstyrelsen er typisk interesseret i de større og mere komplekse projekter. I forbindelse med at forvaltningen igangsætter den næste pulje indledes ligeledes dialog med Naturstyrelsen.

Ubekendte faktorer som kan påvirke prioriteringerne

For at understøtte en hurtig implementering er der på nationalt niveau oprettet en arbejdsgruppe under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø som arbejder for, at finde løsninger på de barrierer som parterne i de Grønne Treparter støder ind i. I takt med at arbejdet skrider fremad håndteres barrierer og andre opstår.

Dertil er der nogle ubekendte faktorer som også vil kunne påvirke kommunens prioritering. Pt kendes 2:

- Lodsejerne kan søge om ekstensivering af deres arealer, og herefter skal et vådområdeprojekt prioriteres.
- De særligt udfordrede kystvandoplande vægtes højest når staten tildeler tilsagn. Kategoriseringen af udfordrede kystvandoplande opdateres løbende.

Økonomi

Denne sag har ikke i sig selv økonomisk konsekvens for kommunen.

Forundersøgelser og realiseringer af projekter finansieres via tilsagn fra staten. Der er ingen egenfinansiering for kommunen, idet statens tilskud udgør 100% af de estimerede omkostninger. Erfaringer fra statsligt finansierede projekter viser dog, at der i enkelte projekter kan opstå uforudsete omkostninger på op til 10%, der ikke dækkes af statens tilsagn.

Før Grøn Trepart havde Natur og Klima ca. ét årsværk ansat til at arbejde med vådområder, vandplansindsatser (vandløbsprojekter) og Natura2000-indsatser (LIFE Ring projekter). I 2025 og 2026 er der ansat i alt tre årsværk mere for at løse opgaverne med Grøn Trepart.

Et årsværk som myndighedsperson og som i 2025 og 2026 finansieres af DUT midler, og fra 2027 delvist af DUT midler.

To årsværk som projektmedarbejdere fra primo 2026 hvor ca. 75% af lønnen forventes refunderet fra staten gennem projekterne.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Sak 41: Status på Grøn Trepert

01.00.00-P15-1-24

Resumé

De politiske repræsentanter i de fire grønne treparter og forvaltningen giver en kort status for arbejdet i de grønne treparter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Faaborg-Midtfyn Kommune har areal, der afvander til de fire hovedvandoplande rundt om Fyn og som følge heraf deltager i de fire Grønne Treparter for disse hovedvandoplande. Faaborg-Midtfyn Kommune er repræsenteret med et politisk valgt medlem fra Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget i hvert af de fire Grønne Treparter. Det er:

- Grøn Trepert Odense Fjord: Søren Kristensen (V)
- Grøn Trepert Storebælt: Rasmus Viereck (C)
- Grøn Trepert Det Sydfynsk Øhav: Lars Nielsen (A)
- Grøn Trepert Lillebælt: Mads Holdgaard (F)

Repræsentanterne og forvaltningen giver en status på de Grønne Treparter.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sak 42: Samspil mellem Politik og Administration

00.01.00-G01-14-25

Resumé

Udvalget har mulighed for at drøfte samspillet mellem politik og administrationen, herunder forventninger til den administrative betjening af udvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget drøfter samspillet med politik og administration, set i forhold til udvalgets opgavevaretagelse.

Sagsfremstilling

Formålet med denne kvartalsvise drøftelse i udvalget af samspillet mellem politikere og administrationen er at skabe de bedst mulige rammer for samarbejdet og for betjeningen af de politiske udvalg.

Punktet skaber mulighed for, at der i forbindelse med udvalgets almindelige og fortløbende arbejde kan være dialog om eventuelle misforståelser, og at ønsker til samarbejdet kan få ord med på vejen.

Til drøftelse på baggrund af udvalgets behandling af sager i det seneste kvartal:

- Har udvalget oplevet klare og tydelige sagsfremstillinger?
- Har der været tydelige indstillinger i sagerne, så det var let gennemskueligt, hvad der skulle tages stilling til?
- Var den samlede dagsorden til møderne grupperet tilfredsstillende i forhold til typer af indstillinger (anbefaling, beslutning, orientering, efterretning), så det var nemt at disponere udvalgets tid?
- Er det udvalgets opfattelse, at administrationen har handlet på de bestillinger, udvalget har givet?
- Hvilke tiltag fra administrationen har især gjort en positiv forskel for udvalgets arbejde?
- Har udvalget konstateret arbejdsmetoder, processer eller andet i administrationen, der med fordel kunne ændres i forhold til det efterfølgende politiske arbejde?

Beslutning

Drøftet.

Sak 43: Udvalgets årsplaner - til opdatering

00.01.00-G01-14-25

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget tager orientering om udvalgets årsplan (bilag 1) til efterretning.

Sagsfremstilling

Årsplan 2026 er vedlagt til orientering.

Beslutning

Taget til efterretning.

Vedlegg

Årsplan for 2026 Natur-, Klima- og Bæredygtighedsudvalget

Sak 44: Gensidig orientering

00.01.00-G01-14-25

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Natur- Klima- og Bæredygtighedsudvalget tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Opfølgning på affaldshåndtering.

Beslutning

Taget til efterretning, herunder opfølgning på miljøtilsyn.

Sak 45: Orientering fra formanden

00.01.00-G01-14-25

Beslutning

Intet at bemærke.

Sak 46: Lukket

00.30.00-A00-4-25

Sak 47: Godkendelse af protokol

00.01.00-G01-14-25

Beslutning

Godkendt.